Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

16. november 2016*

»Præjudiciel forelæggelse — direktiv 97/67/EF — artikel 9 — posttjenester i Den Europæiske Union — pligt til at bidrage til de driftsomkostninger, som afholdes af forvaltningsmyndigheden for postsektoren — rækkevidde«

I sag C-2/15,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Verwaltungsgerichtshof (forvaltningsdomstol, Østrig) ved afgørelse af 17. december 2014, indgået til Domstolen den 7. januar 2015, i sagen:

DHL Express (Austria) GmbH

mod

Post-Control-Kommission

Bundesminister für Verkehr, Innovation und Technologie,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.L. da Cruz Vilaça (refererende dommer), og dommerne M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits og F. Biltgen,

generaladvokat: P. Mengozzi

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

— DHL Express (Austria) GmbH ved Rechtsanwalt P. Csoklich

— Post-Control-Kommission ved E. Solé

— den østrigske regering ved C. Pesendorfer, som befuldmægtiget

— den belgiske regering ved J. Van Holm og S. Vanrie, som befuldmægtigede

* * Processprog: tysk.

— den spanske regering ved A. Rubio González, som befuldmægtiget

— den franske regering ved D. Colas og R. Coesme, som befuldmægtigede

— den norske regering ved I. Thue og J.T. Kaasin, som befuldmægtigede

— Europa-Kommissionen ved G. Braun og P. Costa de Oliveira, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 16. marts 2016,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 9 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF af 15. december 1997 om fælles regler for udvikling af Fællesskabets indre marked for posttjenester og forbedring af disse tjenesters kvalitet (EFT 1998, L 15, s. 14), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/6/EF af 20. februar 2008 (EUT 2008, L 52, s. 3) (herefter »direktiv 97/67«).

2 Denne anmodning er blevet fremsat inden for rammerne af en tvist mellem DHL Express (Austria) GmbH (herefter »DHL«) og Post-Control-Kommission (kontrolnævnet for posttjenester, Østrig) vedrørende sidstnævntes afgørelse om at pålægge DHL at bidrage økonomisk til de driftsomkostninger, som afholdes af Rundfunk und Telekom Regulierungs-GmbH (forvaltningsmyndighed for postsektoren) (herefter »RTR«).

Retsforskrifter

EU-retten

3 Følgende fremgår af 27. og 28. betragtning til direktiv 2008/6:

»(27) Det vil kunne kræves, at postbefordrende virksomheder bidrager til finansieringen af befordringspligten i de tilfælde, hvor der oprettes en udligningsfond. For at afgøre, hvilke virksomheder der kan pålægges pligt til at bidrage til en udligningsfond, bør medlemsstaterne overveje, om de pågældende virksomheders ydelser set fra brugernes synsvinkel kan anses for at kunne træde i stedet for ydelser, der er omfattet af befordringspligt, da de i tilstrækkeligt omfang fungerer på samme måde som ydelser, der er omfattet af befordringspligt, under hensyntagen til ydelsernes egenskaber, herunder deres værdiforøgende egenskaber samt tilsigtede anvendelse og prissætning. De pågældende ydelser behøver ikke at besidde alle befordringspligtydelsernes egenskaber som f.eks. daglig udbringning eller landsdækkende omfang.

(28) Af hensyn til proportionalitetsprincippet bør medlemsstaterne ved fastlæggelsen af, hvilket bidrag der forlanges af disse virksomheder til omkostningerne ved at opfylde befordringspligten i en medlemsstat, benytte gennemskuelige og ikke-diskriminerende kriterier som f.eks. disse virksomheders andel af de aktiviteter, der henhører under befordringspligtområdet i denne medlemsstat. Medlemsstaterne kan kræve, at virksomheder, der skal bidrage til en udligningsfond, indfører en passende regnskabsmæssig adskillelse for at sikre, at fonden kan fungere.«

4 47. betragtning til dette direktiv har følgende ordlyd:

»De nationale forvaltningsmyndigheder vil formentlig stadig skulle spille en afgørende rolle, særlig i de medlemsstater, hvor overgangen til konkurrenceforhold endnu ikke er tilendebragt. I overensstemmelse med princippet om adskillelse af myndigheds- og driftsopgaver bør medlemsstaterne garantere de nationale forvaltningsmyndigheders uafhængighed og således sikre, at de kan træffe upartiske afgørelser. Dette krav om uafhængighed indskrænker hverken medlemsstaternes institutionelle autonomi og forfatningsmæssige forpligtelser eller princippet om neutralitet i forhold til de ejendomsretlige ordninger i medlemsstaterne, jf. traktatens artikel 295. De nationale forvaltningsmyndigheder bør udstyres med alle nødvendige personale- og ekspertressourcer samt økonomiske midler til at udføre deres opgaver.«

5 Artikel 2, nr. 14), i direktiv 97/67 har følgende ordlyd:

»I dette direktiv forstås ved:

[…]

14) Tilladelse: en tilladelse, der fastlægger de rettigheder og forpligtelser, der er specifikke for postsektoren, og som giver virksomhederne mulighed for at udbyde posttjenester og i givet fald etablere og/eller drive net til udbud af sådanne tjenester, i form af en generel tilladelse eller en individuel tilladelse som defineret i det følgende:

— »generel tilladelse«: en tilladelse, der – uanset om den indebærer registrerings- eller meddelelsesprocedurer – på grundlag af en gruppetilladelse eller generel lovgivning fritager en virksomhed for at indhente udtrykkelig tilladelse fra den nationale forvaltningsmyndighed, inden den udøver de rettigheder, tilladelsen giver

— »individuel tilladelse«: en tilladelse, der udstedes af en national forvaltningsmyndighed, og som giver en postbefordrende virksomhed specifikke rettigheder, eller som underkaster dens aktiviteter bestemte vilkår, der eventuelt supplerer den generelle tilladelse, for så vidt virksomheden først må udøve de pågældende rettigheder efter godkendelse fra den nationale forvaltningsmyndighed.«

6 I medfør af dette direktivs artikel 2, nr. 19), skal »[v]æsentlige krav« forstås som »ikke-økonomiske hensyn til almenhedens interesse, som kan foranledige en medlemsstat til at stille betingelser for levering af posttjenester. Sådanne hensyn er brevhemmeligheden, postnettets sikkerhed i forbindelse med transport af farligt gods, overholdelse af arbejds- og ansættelsesvilkår, sociale sikringsordninger, der er fastsat ved lov eller administrative bestemmelser, og/eller kollektive aftaler indgået mellem de nationale arbejdsmarkedsparter i henhold til fællesskabslovgivningen og national lovgivning samt i begrundede tilfælde databeskyttelse, miljøbeskyttelse og hensynet til by- og regionalplanlægning. Databeskyttelse kan omfatte beskyttelse af personoplysninger, fortrolighed af informationer, der videresendes eller lagres, samt beskyttelse af privatlivets fred«.

7 Nævnte direktivs artikel 7, stk. 3 og 4, fastsætter:

»3. Hvis en medlemsstat fastslår, at befordringspligten som omhandlet i dette direktiv medfører en nettoomkostning, der, beregnet under hensyn til bilag I, udgør en urimelig økonomisk byrde for den eller de befordringspligtige virksomheder, kan den indføre:

a) en mekanisme, hvorefter den eller de pågældende virksomheder kompenseres med offentlige midler, eller

b) en mekanisme, hvorefter nettoomkostningerne ved befordringspligten fordeles mellem postbefordrende virksomheder og/eller brugere.

4. Når nettoomkostningerne fordeles som anført i stk. 3, litra b), kan medlemsstaterne oprette en udligningsfond, hvis midler kan skaffes ved bidrag fra postvirksomhederne og/eller brugerne, og som med dette formål administreres af et organ, der er uafhængigt af den eller de begunstigede. Medlemsstaterne kan gøre udstedelsen af tilladelser til postvirksomheder i medfør af artikel 9, stk. 2, betinget af, at virksomheden påtager sig enten pligt til at bidrage økonomisk til denne fond eller befordringspligt. Den eller de befordringspligtige virksomheders befordringspligt, jf. artikel 3, kan finansieres på denne måde.«

8 Samme direktivs artikel 9 bestemmer:

»1. For tjenester, der ikke er omfattet af befordringspligten, kan medlemsstaterne indføre generelle tilladelser, i det omfang det er nødvendigt for at garantere, at de væsentlige krav overholdes.

2. For tjenester, der hører under befordringspligten, kan medlemsstaterne indføre tilladelsesprocedurer, herunder individuelle tilladelser, i det omfang det er nødvendigt for at garantere, at de væsentlige krav overholdes, og sikre de tjenester, der er omfattet af befordringspligten.

Udstedelsen af tilladelser kan:

— gøres betinget af en befordringspligt

— om nødvendigt og i berettiget omfang omfatte krav til de pågældende tjenesters kvalitet, tilgængelighed og udførelse

— i givet fald gøres betinget af en pligt til at bidrage økonomisk til de udligningsmekanismer, der er omhandlet i artikel 7, såfremt opfyldelsen af befordringspligten medfører nettoomkostninger, som bliver en urimelig byrde for den eller de i henhold til artikel 4 udpegede befordringspligtige virksomheder

— i givet fald gøres betinget af en pligt til at bidrage økonomisk til den nationale forvaltningsmyndigheds driftsomkostninger, jf. artikel 22

— i givet fald gøres betinget af eller kræve, at de arbejdsvilkår, som er fastsat i den nationale lovgivning, overholdes.

De forpligtelser og krav, der er omhandlet i første led samt i artikel 3, gælder kun for udpegede befordringspligtige virksomheder.

Medmindre der er tale om udpegede befordringspligtige virksomheder, jf. artikel 4, må tilladelserne ikke

— begrænses, hvad angår antallet

— for samme elementer af befordringspligten eller dele af det nationale område pålægge en befordringspligt og samtidig kræve et økonomisk bidrag til en udligningsmekanisme

— gentage vilkår, der gælder for virksomheder i henhold til andre nationale forskrifter, der ikke er sektorspecifikke

— kræve andre tekniske eller driftsmæssige vilkår opfyldt end dem, der er nødvendige for at opfylde forpligtelserne i henhold til dette direktiv.

3. De procedurer, forpligtelser og krav, der er omhandlet i stk. 1 og 2, skal være gennemsigtige, tilgængelige, ikke-diskriminerende, stå i et rimeligt forhold til deres formål, være præcise og utvetydige, offentliggøres på forhånd og bygge på objektive kriterier. Medlemsstaterne sikrer, at begrundelserne for helt eller delvist at afvise en ansøgning om tilladelse eller trække en sådan ansøgning tilbage meddeles ansøgeren, og de fastsætter en klageprocedure.«

9 Artikel 22 i direktiv 97/67 har følgende ordlyd:

»1. Hver medlemsstat udpeger en eller flere nationale forvaltningsmyndigheder for postsektoren, der er retligt selvstændige og driftsmæssigt uafhængige af postvirksomhederne. Medlemsstater, der bevarer ejerskab til eller kontrol over postbefordrende virksomheder, sikrer, at myndighedsopgaverne på effektiv måde er strukturelt adskilt fra de aktiviteter, der er knyttet til ejerskab eller kontrol.

Medlemsstaterne underretter Kommissionen om, hvilke nationale forvaltningsmyndigheder de har udpeget til at varetage de opgaver, der følger af dette direktiv. De offentliggør, hvilke opgaver der udføres af de nationale forvaltningsmyndigheder, på en let tilgængelig måde, navnlig hvor disse opgaver er fordelt på flere organer. I givet fald sørger medlemsstaterne for, at disse myndigheder konsulterer og samarbejder med de nationale myndigheder inden for konkurrence- og forbrugerbeskyttelsesområdet om anliggender af fælles interesse.

2. De nationale forvaltningsmyndigheders særlige opgave er at sikre, at forpligtelserne i dette direktiv efterleves, navnlig ved at tilrettelægge overvågnings- og reguleringsprocedurer til sikring af, at befordringspligttjenesterne udføres. De kan også få til opgave at sikre, at konkurrencereglerne overholdes i postsektoren.

De nationale forvaltningsmyndigheder arbejder tæt sammen og bistår hinanden for at lette anvendelsen af dette direktiv i de relevante eksisterende organer.

3. Medlemsstaterne sikrer, at der på nationalt plan findes effektive mekanismer, ved hjælp af hvilke enhver bruger eller postbefordrende virksomhed, som berøres af en afgørelse fra en national forvaltningsmyndighed, kan påklage afgørelsen til en klageinstans, der er uafhængig af de involverede parter. Klagesagen har ikke opsættende virkning for den afgørelse, som den nationale tilsynsmyndighed har truffet, medmindre klageinstansen træffer anden afgørelse herom.«

Østrigsk ret

10 § 34 i Bundesgesetz über die Einrichtung einer Kommunikationsbehörde Austria (»KommAustria«) (forbundsloven om oprettelse af en østrigsk kommunikationsmyndighed (»KommAustria«), herefter »KOG«) om finansieringen af den østrigske forvaltningsmyndighed fastsætter:

»(1) De omkostninger, [RTR] afholder i forbindelse med udførelsen af sine opgaver som fastsat i § 17, stk. 2, 4 og 7, vedrørende »telekommunikationssektoren« finansieres dels ved økonomiske bidrag, dels ved føderale budgetmidler. Det tilskud, der skal afholdes over forbundsbudgettet, og som består i et årligt beløb på 2 mio. EUR, udbetales til [RTR] i to lige store rater, henholdsvis den 30. januar og den 30. juni. Inden den 30. april det følgende år skal [RTR] forelægge forbundsministeren for transport, innovation og teknologi en rapport om anvendelsen af disse ressourcer samt årsregnskabet. Det samlede beløb for [RTR]'s øvrige omkostninger, der hidrører fra de økonomiske bidrag, kan maksimalt andrage 6 mio. EUR årligt. De omhandlede beløb nedsættes eller forhøjes fra 2007 i forhold til de ændringer i forbrugerprisindekset, der offentliggøres af den østrigske forbundsstatistikmyndighed for 2005, eller indekset for det foregående år, som træder i stedet herfor.

(2) De økonomiske bidrag, der hidrører fra »telekommunikationssektoren«. »Telekommunikationssektoren« omfatter tjenesteydere, som er anmeldelsespligtige i henhold til § 15 i (Telekommunicationgesetz 2003 (forbundsloven om telekommunikation af 2003)), medmindre der er tale om udbud af kommunikationsnet og -tjenester, der er beregnet til udsendelse af radiotransmissioner og yderligere radiotransmissionstjenester (bidragspligtige).

(3) De økonomiske bidrag fastsættes og opkræves på grundlag af forholdet mellem den enkelte bidragspligtige og den samlede omsætning inden for sektoren, idet beregningen baseres på den samlede indenlandske omsætning ved levering af telekommunikationsydelser.

[…]

(13) Hvis en virksomhed ikke opfylder eller ikke på korrekt vis opfylder sin pligt til at betale det økonomiske bidrag, fastsætter Telekom-Control-Kommission ved afgørelse betalingen af det økonomiske bidrag. På samme måde fastslås for meget indbetalt bidrag og tilbagekaldelser som omhandlet i stk. 12 på anmodning ved afgørelse.«

11 KOG's § 34a har følgende ordlyd:

»(1) De omkostninger, som [RTR] afholder i forbindelse med udførelsen af sine opgaver som fastsat i § 17, stk. 3 og 4, vedrørende »postsektoren«, finansieres dels ved økonomiske bidrag, dels ved føderale budgetmidler. Det tilskud, der skal afholdes over forbundsbudgettet, og som består i et årligt beløb på 200 000 EUR, udbetales til [RTR] i to lige store rater, henholdsvis den 30. januar og den 30. juni. Inden den 30. april det følgende år skal [RTR] forelægge forbundsministeren for transport, innovation og teknologi en rapport om anvendelsen af disse ressourcer samt årsregnskabet. Det samlede beløb for [RTR]'s øvrige omkostninger, der hidrører fra de økonomiske bidrag, kan maksimalt andrage 550 000 mio. EUR årligt. De omhandlede beløb nedsættes eller forhøjes fra 2012 i forhold til de ændringer i forbrugerprisindekset, der offentliggøres af den østrigske forbundsstatistikmyndighed for 2005, eller indekset for det foregående år, som træder i stedet herfor.

(2) De økonomiske bidrag, der hidrører fra »postsektoren«. »Postsektoren« omfatter postbefordrende virksomheder, som er anmeldelsespligtige i medfør af § 25 i Postmarktgesetz [(forbundslov om postmarkedet)], eller som er blevet tildelt en koncession i henhold til § 26 i samme lov.

(3) § 34, stk. 3-15, finder anvendelse analogt, idet ordene »Telekom-Control-Kommission« træder i stedet for ordene »Post-Control-Kommission«.«

De faktiske omstændigheder i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

12 DHL er en virksomhed, der driver virksomhed inden for post- og kurertjenester. I denne egenskab udfører den bl.a. afhentning, sortering, transport og levering af pakker på indtil 31,5 kg samt tryksager og dokumenter. I tilknytning til disse tjenester tilbyder DHL en lang række værdiforøgende ydelser, såsom kontrol med forsendelsernes forløb og overholdelse af bestemte leveringstider.

13 Ved afgørelse af 23. april 2012 pålagde kontrolnævnet for posttjenester DHL at betale et bidrag til finansieringen af RTR for perioderne fra den 1. juli til den 30. september 2011 og fra den 1. oktober til den 31. december samme år.

14 Denne afgørelse blev truffet på grundlag af KOG's § 34, stk. 9 og 13, og § 34a, som fastsætter, at RTR's virksomhed finansieres dels ved økonomiske bidrag betalt af de postbefordrende virksomheder, der driver virksomhed på det nationale marked, dels ved føderale budgetmidler.

15 DHL anlagde herefter sag til prøvelse af denne afgørelse for den forelæggende ret.

16 Til støtte for søgsmålet har DHL gjort gældende, at det følger af artikel 9, stk. 2, andet afsnit, fjerde led, i direktiv 97/67, at kun virksomheder, der leverer tjenester, der er omfattet befordringspligten, kan være underlagt pligten til at bidrage til RTR's driftsomkostninger. Ved at pålægge både de virksomheder, der tilbyder tjenester, der er omfattet af befordringspligten, og virksomheder, der leverer tjenester, der ikke er omfattet heraf, en sådan pligt, tilsidesætter KOG denne bestemmelse.

17 Under disse omstændigheder har Verwaltungsgerichtshof (forvaltningsdomstol, Østrig) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er direktiv [97/67], særligt artikel 9, til hinder for en national ordning, hvorefter en postbefordrende virksomhed, uanset om dens tjenester er omfattet af befordringspligten, forpligtes til medfinansiering af den nationale forvaltningsmyndigheds driftsomkostninger?

2) Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende:

a) Er det tilstrækkeligt til, at der foreligger en finansieringspligt, at den pågældende postbefordrende virksomhed udfører posttjenester, som efter den nationale lovgivning må kvalificeres som omfattet af befordringspligten, men som går ud over det minimumsudbud af tjenester, der er omfattet af befordringspligten, og som skal tilbydes efter [dette] direktiv[…]?

b) Skal beregningen af den enkelte virksomheds andel af finansieringsbidragene ske på samme måde som beregningen af finansieringsbidragene til udligningsfonden i henhold til det nævnte direktivs artikel 7, stk. 4?

c) Følger det af kravet om [overholdelse] af principperne om ikke-forskelsbehandling og proportionalitet som omhandlet i [samme] direktivs artikel 7, stk. 5, og om hensyntagen til, om ydelserne »kan anses for at kunne træde i stedet for ydelser, der er omfattet af befordringspligt« som omhandlet i 27. betragtning til [direktiv 2008/6], at omsætning, der skyldes værdiforøgende tjenester, altså tjenester, der ikke er omfattet af befordringspligten, men som står i sammenhæng hermed, ikke medregnes og ikke medtages ved beregningen af andelen?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

18 Med sit første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 9, stk. 2, andet afsnit, fjerde led, i direktiv 97/67 skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, der forpligter alle virksomheder inden for postsektoren, herunder dem, som ikke leverer ydelser, der er omfattet af befordringspligten, til at bidrage til finansieringen af den nationale forvaltningsmyndighed, der er ansvarlig for denne sektor.

19 Indledningsvis bemærkes, at der ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot skal tages hensyn til dennes ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af. En EU-retlig bestemmelses tilblivelse kan ligeledes give relevante elementer med henblik på dens fortolkning (jf. dom af 2.9.2015, Surmačs, C-127/14, EU:C:2015:522, præmis 28).

20 I denne henseende bemærkes for det første, at artikel 9, stk. 1, i direktiv 97/67 tillader medlemsstaterne at indføre generelle tilladelser for tjenester, der ikke hører under befordringspligten, mens denne artikels stk. 2, første afsnit, fastsætter medlemsstaternes mulighed for at indføre tilladelsesprocedurer for tjenester, som hører under befordringspligten.

21 Dette direktivs artikel 9, stk. 2, andet afsnit, opstiller de forpligtelser, som udstedelsen af tilladelser kan gøres betinget af, uden at det er anført, hvilken kategori af tilladelser – dem, der kun omhandler de tjenester, der hører under befordringspligten, eller dem vedrørende alle posttjenester – dette afsnit henviser til.

22 Ordlyden af artikel 9, stk. 2, andet afsnit, i direktiv 97/67, for så vidt som udtrykket »tilladelser«, som den anvender, hverken henviser udtrykkeligt til den i denne artikels stk. 1 fastsatte ordning, eller til den i artiklens stk. 2, første afsnit, fastsatte ordning, gør det som sådan ikke muligt at fastslå, om de tilladelser, der er opstillet i de forskellige led i dette direktivs artikel 9, stk. 2, andet afsnit, vedrører alle posttjenester eller kun de tjenester, der hører under befordringspligten.

23 Det følger for det andet af gennemgangen af den overordnede opbygning af artikel 9, stk. 2, andet afsnit, i direktiv 97/67, at de forpligtelser, der er fastsat i denne bestemmelse, afhængig af den omhandlede pligt, kan pålægges enten kun virksomheder, der leverer en befordringspligt, eller en tjeneste, der betragtes som sådan, eller alle postbefordrende virksomheder.

24 For det første fastsætter dette direktivs artikel 9, stk. 2, tredje afsnit, således udtrykkeligt, at forpligtelserne og kravene i nævnte artikel 9, stk. 2, andet afsnit, første led, kun kan pålægges de udpegede befordringspligtige virksomheder som omhandlet i samme direktivs artikel 4.

25 Desuden tillader artikel 9, stk. 2, andet afsnit, tredje led, i direktiv 97/67 medlemsstaterne at gøre udstedelsen af tilladelser betinget af en pligt til at bidrage til den i dette direktivs artikel 7, stk. 4, fastsatte udligningsfond. Som denne bestemmelse er affattet, omhandler den ganske vist ikke udtrykkeligt de befordringspligtige virksomheder. Det følger imidlertid af nævnte direktivs artikel 7, stk. 3, at medlemsstaternes mulighed for at oprette en sådan fond er knyttet til den mulighed, som medlemsstaterne har, for at indføre en mekanisme, hvorefter nettoomkostningerne ved befordringspligten fordeles, når disse sidstnævnte udgør en urimelig byrde for virksomhederne. Det fremgår særligt klart af 27. betragtning til direktiv 2008/6 om de postbefordrende virksomheders pligt til at bidrage til finansieringen af befordringspligten i de tilfælde, hvor der oprettes en udligningsfond, at medlemsstaterne for at afgøre, hvilke virksomheder der kan pålægges pligt til at bidrage til en udligningsfond, bør overveje, om de pågældende virksomheders ydelser set fra brugernes synsvinkel kan anses for at kunne træde i stedet for ydelser, der er omfattet af befordringspligt.

26 For det andet tillader artikel 9, stk. 2, andet afsnit, andet led, i direktiv 97/67 medlemsstaterne at lade udstedelsen af tilladelser om nødvendigt omfatte overholdelsen af krav til de pågældende tjenesters kvalitet, tilgængelighed og udførelse. I mangel af præcisering af de tjenester, der er omfattet af denne pligt, skal det bemærkes, således som generaladvokaten har anført i punkt 42 i forslaget til afgørelse, at det fremgår af forarbejderne til direktiv 2008/6, at EU-lovgiver ønskede at fjerne ikke blot de sidste hindringer for fuld markedsåbning for visse befordringspligtige virksomheder, men også alle andre hindringer for levering af posttjenester. I mangel af oplysninger om det modsatte og under hensyntagen til den omhandlede pligts art må det således antages, at samtlige postbefordrende virksomheder kan være underlagt pligten i artikel 9, stk. 2, andet afsnit, andet led, i direktiv 97/67.

27 På samme måde tillader artikel 9, stk. 2, andet afsnit, femte led, i direktiv 97/67 medlemsstaterne at gøre udstedelsen af tilladelser betinget af, at de arbejdsvilkår, som er fastsat i den nationale lovgivning, overholdes. Som den østrigske regering imidlertid med rette har gjort gældende, kan en indskrænkende fortolkning af denne bestemmelse – som kun omhandlende befordringspligtige virksomheder – kun tiltrædes, såfremt dette direktivs artikel 9, stk. 1, gør udstedelsen af generelle tilladelser – som omhandler de tjenester, der ikke er omfattet af befordringspligten – betinget af overholdelsen af de væsentlige krav i nævnte direktivs artikel 2, nr. 19), herunder overholdelsen af de arbejdsvilkår, som er fastsat i den nationale lovgivning.

28 Det fremgår således af gennemgangen af den overordnede opbygning af artikel 9, stk. 2, andet afsnit, i direktiv 97/67, at udtrykket »tilladelser«, der anvendes i denne bestemmelse, udpeger både de tilladelser, der er fastsat i denne artikels stk. 2, første afsnit, og dem, der er fastsat i nævnte artikels stk. 1.

29 Hvad for det tredje angår den specifikke pligt til at bidrage til finansieringen af den forvaltningsmyndighed, som er ansvarlig for postsektoren, der er fastsat i artikel 9, stk. 2, andet afsnit, fjerde led, i direktiv 97/67, der er genstand for det første præjudicielle spørgsmål, bemærkes, at de aktiviteter, som påhviler de nationale forvaltningsmyndigheder, omhandler hele postsektoren og ikke kun de tjenesteydere, der er omfattet af befordringspligten.

30 Dette direktivs artikel 22, stk. 1, fastsætter således, at medlemsstaterne udpeger en eller flere nationale forvaltningsmyndigheder for postsektoren. Denne artikels stk. 2 bestemmer ganske vist, at disse myndigheders særlige opgave er at sikre, at forpligtelserne i nævnte direktiv efterleves, navnlig ved at tilrettelægge overvågnings- og reguleringsprocedurer til sikring af, at befordringspligttjenesterne udføres. Denne bestemmelse fastsætter imidlertid ligeledes, at disse samme myndigheder også kan få til opgave at sikre, at konkurrencereglerne overholdes i hele postsektoren.

31 Som generaladvokaten har anført i punkt 46 i forslaget til afgørelse, og for så vidt som at EU-lovgiver har defineret de nationale forvaltningsmyndigheders rolle og opgaver således, at de skal gavne alle postsektorens aktører, skal artikel 9, stk. 2, andet afsnit, fjerde led, i direktiv 97/67 fortolkes således, at samtlige postbefordrende virksomheder kan forpligtes til at bidrage til finansieringen af disse myndigheders aktiviteter.

32 Henset til det ovenstående skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 9, stk. 2, andet afsnit, fjerde led, i direktiv 97/67 skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, der forpligter alle virksomheder inden for postsektoren, herunder dem, som ikke leverer postydelser, der er omfattet af befordringspligten, til at bidrage til finansieringen af den nationale forvaltningsmyndighed, der er ansvarlig for denne sektor.

Det andet spørgsmål

33 Under hensyn til besvarelsen af det første spørgsmål er det ufornødent at besvare det andet spørgsmål.

Sagens omkostninger

34 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

Artikel 9, stk. 2, andet afsnit, fjerde led, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF af 15. december 1997 om fælles regler for udvikling af Fællesskabets indre marked for posttjenester og forbedring af disse tjenesters kvalitet, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/6/EF af 20. februar 2008, skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for, at medlemsstaterne forpligter samtlige postbefordrende virksomheder, herunder dem, der ikke leverer postydelser omfattet af befordringspligten, til at bidrage til finansieringen af den nationale forvaltningsmyndighed, der er ansvarlig for denne sektor.

Underskrifter